

دانشگاه علوم پزشکی رضایت‌بخش دانشی دانش‌گرا

معاونت درمان - مدیریت پرستاری

بیمارستان امام خمینی (ره) اسلام آباد غرب

فستول

فستول

تهیه کننده: واحد آموزش به بیماروسر پرستار بخش

دیالیز

تایید کننده: سوپروایزر آموزشی

زیر نظر: آقای دکتر مراد حاصلی

آذر ۹۷

آخرین بازنگری: آذر ۱۴۰۱

- دست فستول دار را پایین تر از قفسه سینه قرار دهید.
 - خمیر یا نوپی قابل ارتجاع را در دست گرفته وبا فشار آن را باز وبسته نمایید. این کار را ۲۰ بار تکرار کرده و سپس استراحت نمایید و دوباره تا ۵ دوره این حرکت را انجام دهید که پس از چند روز بهتر است از یک وسیله پلاستیکی قابل انعطاف (دستکش لاتکس) را در بالای عضوی که فستول دارد ببندید. به طوری که چندان سفت نباشد و مانع گردش خون نشود، پس از یک دقیقه آن را باز کنید این کار به آماده سازی فستول برای ورزش کمک می کند. ورزش دیگر به صورت باز وبسته کردن سریع گیره به مدت ۵ دقیقه وشش بار در روز است. همچنین می توانید دست خود را کاملا "باز" نماید و انگشت وسط وشست را به طور مرتب به هم نزدیک نمایید. این کار را به مدت ۵ دقیقه وشش بار در روز ادامه دهید.

منبع: کتاب پرستاری درد دیالیز

بنابراین به نکات زیر توجه شود:

- روی دست فستول دار خود نخوابید.
  - دست فستول دار شبها بالاتر از سطح بدن قرار گیرد.
  - از بستن دستبند، مچ بند، ساعت و پوشیدن لباس آستین تنگ خودداری نمایید.
  - از بی حرکتی دائم دست فستول دار بپرهیزید.
  - از خوردن داروهای پایین آورنده فشار خون بدون مشورت با پزشک خودداری نمایید.
  - از حمل وسایل سنگین و ضربه به دست عمل شده جلوگیری نمایید.
  - از بکار بردن تیغ برای تراشیدن مواز دست فستول دار بپرهیزید و از کندن پوسته های زخم خودداری کنید.
  - از دست فستول دار خود، برای اندازه گیری فشار خون و خونگیری و تزریقات استفاده نکنید.
- ورزشهای مناسب برای برجسته شدن عروق فستول:**
- چهار، پنج روز بعد از جراحی باید ورزش ها شروع شود.

فیستول چیست ؟

فیستول عبارتست از اتصال سرخرگ و سیاهرگ که معمولاً طی یک عمل جراحی سرپایی وبا استفاده از عروق طبیعی خود بیمار انجام می شود.

چرا برای بعضی از بیماران همودیالیزی فیستول کار گذاشته می شود ؟

به منظور دستیابی به جریان خون بیشتر، زیرا در هر دقیقه همودیالیز حداقل ۲۵۰ سی سی تا ۴۰۰ سی سی خون از بدن بیمار خارج و پس از تصفیه باز گردانده میشود. سیاهرگهای معمولی ما قادر به ایجاد چنین جریان خونی نیستند .

پس با اتصال یک سرخرگ به سیاهرگ ، خون شریانی که دارای فشار بیشتری

می باشد وارد سیاهرگ شده و مقدار خون موردنیاز از آن دریافت می گردد.

چگونه فیستول گذاری انجام می شود ؟

در افراد راست دست از دست چپ و افراد چپ دست از دست راست جهت فیستول گذاری استفاده می شود .

پس از بی حسی موضعی دست مورد نظر، برشی در ناحیه مچ دست با طول تقریباً " ۲-۳ سانتی متر داده می شود و سرخرگ و سیاهرگ قسمت ذکر شده به یکدیگر متصل می شوند. در پایان محل برش بخیه زده و پانسمان می شود.

آیا بلافاصله پس از گذاشتن فیستول می توان از آن جهت همودیالیز استفاده کرد ؟

خیر، پس از حداقل حدود ۴۰ تا ۴۵ روز پس از گذاشتن فیستول بخیه ها توسط جراح مربوط کشیده می شود. پس از تایید پزشک و پرستار دیالیز، در صورت مناسب بودن جریان خون فیستول، می توان از آن جهت همودیالیز استفاده کرد .

چه مراقبتهایی پس از گذاشتن فیستول لازم است ؟

از آنجایی که فیستول خط زندگی بیمار همودیالیزی است مراقبت از آن حائز اهمیت است لذا:

- محل فیستول تازه را از نظر خونریزی، ترشح قرمزی، تورم، تغییر رنگ و وجود درد بررسی نمایید.

- وجود علائم تب و لرز را به پزشک اطلاع دهید.

- دقت نمایید که شایعترین عارضه ای که باعث از بین رفتن فیستول می شود، کاهش فشارخون تنگی فیستول و عفونت می باشد.